

Africký mor ošipaných (AMO) u domácich ošipaných a diviakov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky Bratislava

- akútna, vysoko nákazlivá choroba domácich ošipaných a diviakov
- prenosný priamym kontaktom s chorým alebo uhynutým zvieraťom, výkalmi a sekrétmi infikovaného zvieraťa, prípadne konzumáciou tepelne neopracovaných produktov z infikovaných zvierat
- prejavuje sa vysokou horúčkou (až 42°C), ktorá môže trvať až niekoľko dní, apatiou, krvácaninami v podkoží, na miazgových uzlinách, vnútorných orgánoch a zväčšenou slezinou
- u gravidných prasníc sa prejavuje potratmi
- charakteristický vysokou, takmer 100% úmrtnosťou zvierat
- **Ide o neliečiteľnú chorobu, ktorá ale nie je prenosná na ľudí a iné druhy zvierat**

Chovy ošipaných – prevencia

- ✓ dodržiavať v chovoch **zásady biologickej bezpečnosti** (dôkladné oplotenie farmy, dezinfekčné brody, evidencia a kontrola pohybu dopravných prostriedkov a osôb, prezliekanie zamestnancov a návštevníkov farmy, dodržiavať čierno-biely systém)
- ✓ **zamedziť uniknutiu diviakov** do areálu farmy, prípadne ich kontaktu s krmivom a stelivom
- ✓ rešpektovať **zákaz skrmovania kuchynských odpadov** a výrobkov z diviacieho mäsa
- ✓ **zákaz skladovať krmivo** pre ošipané v dosahu diviakov
- ✓ **zákaz skladovať podstielkovú slamu** v dosahu diviakov min. 90 dní pred jej použitím
- ✓ pravidelné klinické prehliadky zvierat v chove

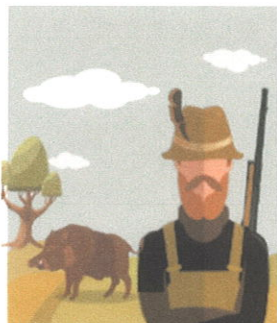

Užívatelia poľovných revírov (diviaky) – prevencia

- ✓ odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie od všetkých nájdených **uhynutých diviakov**
- ✓ neškodné odstránenie kadáverov uhynutých diviakov do **kafilérie alebo hlbokým zakopaním (2m) resp. spálením na mieste úhynu**
- ✓ intenzívny odlov diviacej zveri (selektívny) počas celého roka a vyšetrenie všetkých **chorých a podozrivých diviakov**
- ✓ dodržiavanie normovaných kmeňových stavov, vekovej a pohlavnej štruktúry populácie, lovom všetkých vekových kategórii
- ✓ **zákaz prikrmovania diviakov** (výnimka iba za účelom vnadenia)
- ✓ dodržiavanie **biologických zásad** pri manipulácii s telami a vývrhmi z ulovených diviakov
- ✓ odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie **od ulovených diviakov podľa inštrukcií RVPŠ**

Prenos nákazy prostredníctvom ľudského faktora- Odhadzovanie zvyškov potravín iba do uzatvárateľných nádob na potraviny !

Na Slovensku sa AMO doposiaľ nikdy nevyskytol, avšak v súčasnosti sa vyskytuje vo viacerých krajinách – na Ukrajine, v Poľsku, Maďarsku, Českej republike, Belgicku, v pobaltských krajinách a vo východnej Európe. Najväčším nebezpečenstvom rozšírenia AMO na územie SR predstavuje možné zavlečenie nákazy prostredníctvom infikovaných diviakov alebo ľudským faktorom .
Preventívna vakcinácia diviakov a domácich ošipaných nie je možná.

KONTROLA AFRICKÉHO MORU OŠÍPANÝCH-

dôležitá úloha poľovníkov

Africký mor ošipaných (AMO) je akútna vysoko nákazlivá choroba domácich ošipaných a diviakov. Vakcína neexistuje.

Dôsledky ochorenia pre voľne žijúce vnímavé zvieratá:

- ochorenie môže spôsobiť výraznú redukciu resp. úplne vymiznutie populácie diviakov na určitom území
- obmedzenie lovu resp. jeho zákaz môže byť obmedzený alebo dokonca zakázaný v niektorých infikovaných oblastiach (vrátane zberu jatočných tiel a trofejí)
- ekonomické straty pre poľovníkov

Poľovníci môžu rozdielnym prístupom – lepším alebo horším

– prispieť k zvýšeniu alebo zníženiu šírenia AMO !

Prenos a šírenie choroby

Prenos sa môže uskutočniť priamym kontaktom zdravých ošipaných alebo diviakov s infikovanými (mŕtvymi alebo chorými) ošipanými alebo voľne žijúcimi diviakmi. Avšak ľudia a najmä poľovníci – hoci ich choroba nepostihuje – môžu chorobu šíriť prostredníctvom:

1. akéhokoľvek kontaktu s infikovanými zvieratami a mŕtvymi telami (kadávermi).
2. kontaktu s čímkkoľvek, čo je kontaminované vírusom (napr. oblečenie, vozidlá, iné vybavenie).
3. kŕmenia zvierat mäsom alebo mäsovými výrobkami z infikovaných zvierat (napríklad párky alebo tepelne neupravené mäso) alebo odpadky obsahujúce infikované mäso (napríklad kuchynský odpad, krmivo pre ryby, vrátane vnútorností)

Poľovníci majú dôležitú úlohu !!!!

Poľovníci monitorujú zdravotný stav voľne žijúcich zvierat a zohrávajú dôležitú úlohu v systéme ochrany zdravia zvierat.

Ak spozorujete nezvyčajné správanie diviakov alebo s väčšou pravdepodobnosťou nájdete mŕtveho diviaka, zvažovať, či nebolo zviera nakazené **africkým morom ošipaných** (najmä v infikovaných oblastiach alebo ohrozených oblastiach).. Počas Vašich poľovníckych vychádzok, najmä v oblastiach, ktoré sú považované za rizikové, je potrebné

- **Spolupracovať s príslušnými veterinárnymi orgánmi pri zisťovaní a hlásení uhynutých tiel diviakov**
- **Vyčistiť a dezinfikovať svoje poľovnícke vybavenie, oblečenie, vozidlo a trofeje na mieste a vždy pred opustením poľovného revíru**
- **Vypitvať uloveného diviaka na mieste (v zariadení) tomu určenom v príslušnom poľovnom revíri.**
- **Prispievať k postupnému znižovaniu hustoty diviakov v oblastiach, ktoré ešte neboli postihnuté chorobou, vrátane cieleného lovu dospelých a dospievajúcich samíc.**
- **Dodržiavať zákaz prikrmovania diviakov počas celého roka.**

ŠTÁTNA VETERINÁRNA A POTRAVINOVÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Botanická č. 17, 842 13 Bratislava

http://www.svps.sk/zvierata/choroby_AMO.asp

POZOR !!!

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky informuje:

Od roku 2014 sa v Európe šíri vysoko nákazlivé ochorenie – africký mor ošipaných a ohrozuje tým milióny domácich ošipaných a diviačiu zver. Táto nákaza sa môže prenášať aj potravinami, ale nie je nebezpečná pre ľudí.

Preto Vás prosíme, aby ste odhadzovali zvyšky potravín iba do uzatvárateľných nádob na odpadky !!!

VIGYÁZAT !!!

A Szlovák Köztársaság Állami Állategészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Hatósága a következőkről ad tájékoztatást:

Európában 2014 óta terjed az afrikai sertéspestis, ami egy erősen fertőző megbetegedés, és mind a házi sertések, mind a vaddisznók millióit veszélyeztet. Ennek az emberre nem veszélyes betegségnek a terjedése élelmiszerek útján is lehetséges.

A fentiekből adódóan kérjük, hogy az élelmiszermaradékokat kizárólag csukható hulladéktárolókban helyezték el!!!

Внимание !!!

С 2014 года в Европе распространяется очень заразная африканская чума свиней, представляющая угрозу для миллионов домашних и диких свиней. Это не опасное для человека заболевание может передаваться через продукты питания.

Поэтому просим Вас выбрасывать остатки пищи только в закрытые мусорные контейнеры!!!

POZOR !!!

Státní veterinární a potravinová správa Slovenskej republiky informuje:

Od roku 2014 se v Evropě rozšiřuje vysoce nakažlivý africký mor prasat a ohrožuje milióny domácich i divokých prasat. Tato nemoc, která není pro lidi nebezpečná, se přenáší potravinami.

Odhazujte proto, prosím, zbytky potravin pouze do uzavíratelných nádob na odpadky!!!

WARNING !!!

Highly contagious African Swine Fever has been spreading through Europe since 2014 and is now a threat for millions of domestic pigs and wild boar. This disease, which is not dangerous for humans, can be transmitted by food.

Please make sure that all leftover food is put in sealed waste containers!!!

UWAGA !!!

Od roku 2014 na terenie Europy rozprzestrzenia się w wysokim stopniu zakaźna choroba – afrykański pomór świń – stanowiąc zagrożenie dla milionów sztuk hodowlanej trzody chlewnej oraz pogłowia dzików. Ta niebezpieczna choroba może być przenoszona także przez żywność.

Dlatego prosimy wyrzucać resztki żywności wyłącznie do zamkniętych pojemników na śmieci i odpady!!!

ACHTUNG !!!

Seit 2014 breitet sich die hochansteckende Afrikanische Schweinepest in Europa aus und bedroht Millionen Haus- und Wildschweine. Lebensmittel können diese, für den Menschen ungefährliche, Krankheit übertragen.

Bitte werfen Sie daher Speisereste nur in verschlossene Müllbehälter!!!

